

d ů v o d ů:

Námitkou, že stěžovateli měl býti přiznán trestnost vylučující důvod podle §§ 187, 188 b) tr. zák., uplatňuje stížnost zřetelným poukazem zmatek podle § 281, čís. 9b) tr. ř. Rozsudek zjišťuje, že stěžovatel uzavřel v době, kdy vrchnost o jeho provinění ještě nevěděla, s poškozeným (Sch-em) narovnání, podle něhož se zavázal, že zpronevěřenou částku Sch-ovi do konce února 1929 nahradí, že mu dá do zástavy prasata a že dopustí, by Sch. nalepil na dveře stěžovatelovy stáje cedulku toho obsahu, že prasata jsou vlastnictvím Sch-ovým; zjišťuje dále, že stěžovatel cedulku onoho obsahu Sch-em na dveře stáje stěžovatelovy nalepenou svémocně odstranil, že Sch. podal pak dne 1. února 1929 na stěžovatele trestní oznámení a že obžalovaný nezaplatil do konce února 1929 Sch-ovi částku, kterou mu měl podle onoho narovnání zaplatiti, a uvádí pak, že se stěžovatel nemůže za tohoto stavu věci dovolávati účinné lítosti. Namítá-li stížnost, že důvod beztrestnosti měl býti stěžovateli přiznán proto, že Sch. učinil na něho trestní oznámení v době, kdy neuplynula ještě lhůta stanovená narovnáním pro napravení škody, je zřejmě na omylu. Beztrestnosti pro účinnou lítost mohl by se stěžovatel v souzeném případě dovolávati s úspěchem, kdyby byl narovnání po rozumu § 188 b) tr. zák. dostál, t. j. kdyby byl dal ve lhůtě narovnáním určené poškozenému náhradu. Kdyby byl tak učinil, bylo by mu přiznati beztrestnost pro účinnou lítost, ač onu cedulku svémocně odstranil a ač poškozený podal na něho trestní oznámení, nevyčkav uplynutí lhůty stanovené narovnáním pro napravení škody, neboť porušil-li stěžovatel ujednání týkající se oné cedulky, neporušil tím narovnání po rozumu § 188 b) tr. zák., jehož podstata záleží v ujednání, že pachatel dá poškozenému v určitém čase náhradu, a učinil-li poškozený před uplynutím lhůty určené narovnáním pro napravení škody trestní oznámení, nepozbylo tím platnosti narovnání týkající se náhrady škody. V souzeném případě není však onoho předpokladu beztrestnosti pro účinnou lítost, ježto stěžovatel, jak rozsudek zjišťuje a stížnost sama připouští, poškozenému ve lhůtě stanovené narovnáním náhradu nedal. Slova »a poškozený ho potom udá« v § 188 b) tr. zák. nemají významu pro posouzení otázky, zda v případě narovnání po rozumu tohoto ustanovení zákona nastala beztrestnost podle § 187 tr. zák. Pro řešení této otázky je jedině rozhodným, zda pachatel dal poškozenému ve lhůtě určené narovnáním náhradu či nikoli (Rozh. Oe. R. č. 71). podle toho je nesprávný právní názor stížnosti, že skutečnost, že poškozený před uplynutím lhůty stanovené narovnáním pro napravení škody učinil na stěžovatele trestní oznámení, má v zápětí, že se zpronevěra stěžovatelem spáchaná stala beztrestnou pro účinnou lítost podle §§ 187, 188 b) tr. zák.

Čís. 3692.

Vyjímečný předpis § 463 tr. zák. jest přísně vykládati, pokud jde o kruh osob, na které se vztahuje, a vyloučiti z něho příbuzné vzdálenější, než jsou tam uvedeny.

»Rodiči a dětmi« ve smyslu § 463 (189) tr. zák. jest rozuměti podle § 42 obč. zák. veškeré příbuzné v pokolení vzestupném a sestupném; spadá sem babička a vnuk stejně jako nevlastní otec (matka) a nevlastní dítě.

I trestní i občanský zákon jsou částmi téhož organického celku (právního řádu), které se navzájem doplňují, a jichž proto lze použití navzájem k výkladu jejich ustanovení, nebrání-li tomu jasný smysl a účel ustanovení, o jehož výklad jde.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1929, Zm I 666/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti otce nezletilého obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 12. srpna 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 - II c) tr. zák., zrušil rozsudek soudu první stolice a zprostil obžalovaného podle § 259 čís. 1 tr. ř. z obžaloby, že pro svůj užitek odňal v P. z držení a bez přivolení Marie M-ové z uzamčené skříně: a) v prosinci 1928 zlatý náramek zdobený ametystem a brilantky v ceně 4.000 Kč, b) dne 30. ledna 1929 platinové náušnice zdobené brilanty v ceně 8.000 Kč, tudíž cizí věci movité, a to i uzamčené v ceně přes 500 Kč, ba i 2.000 Kč, a že se tím dopustil zločinu krádeže podle §§ 171, 173, 174 - II c) tr. zák.

D ů v o d y:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 c) nebo b), správně podle § 281 čís. 10 ve spojení s čís. 9 c) tr. ř., namítá zmateční stížnost právem, že nalézající soud použil zákona nesprávně, uznáv obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c) tr. zák., ačkoliv byl souzený skutek, jenž ovšem vykazuje jinak veškeré zákonné známky onoho zločinu, spáchán obžalovaným na babičce, se kterou žil ve společné domácnosti. Nelze souhlasiti s názorem, kterým se při kvalifikaci souzeného skutku řídil soud nalézající, že vnuk nepatří k osobám, na které se vztahuje dobrodiní § 463 (§ 189) tr. zák. Jest ovšem správné, že — jak vyslovuje i rozhodnutí sb. n. s. čís. 1537 — jest přísně vykládati výjimečný předpis § 463 tr. zák. pokud jde o kruh osob, na které se vztahuje, a vyloučiti z něho příbuzné vzdálenější, než jsou tam uvedeny. Než ani přísný výklad onoho ustanovení nevyžaduje, by byl kruh osob, označený v zákoně slovy »rodiče a děti«, vymezen úžeji, než jak vyhovuje hlediskům, která vedla zákonodárce k ustanovení, o něž jde. Hlediska ta vystihlo vhodně již rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu vídeňského ze dne 19. listopadu 1891, čís. 13.880, úř. sb. č. 1505, uvádějíc, že k mírnému nakládání s krádeží v rodině přiměly úvahy, jež přihlížely jednak ke skutečnosti, že se v poměru rodinném rozeznává méně přesně mezi majetkem členů rodiny, jednak k ohledům, jichž jest dbáti v zájmu vážnosti a dobra celé rodiny, jakož i mravních a pietních vztahů, jež spojují příslušníky rodiny; že nemůže býti pochybnosti o tom,

že veškeré tyto předpoklady platí tam, kde žijí ascendentí a descendentí ve společné domácnosti a že proto jest jim přiznati platnost i v poměru mezi babičkou a vnukem bez rozdílu, spočívá-li pokrevní příbuzenství na zrození manželském nebo nemanželském. Je proto správný výklad slov § 463 tr. zák. »rodiče a děti« ten, že jest jimi podle § 42 obč. zák. rozuměti veškeré příbuzné v pokolení vzestupném a sestupném. Nelze se tudíž přidati k názoru nalézacího soudu, že toto ustanovení občanského zákona nemá a nemůže míti podklad v trestním zákoně, správně v oboru práva trestního místo a platnost, nehledíc ani k tomu, že i trestní, i občanský zákon jsou částmi téhož organického celku (právního řádu), které se navzájem doplňují a jichž proto lze použití navzájem k výkladu jejich ustanovení, nebrání-li tomu jasný smysl a účel ustanovení, o jehož výklad jde. Pravdy jest na názoru, vysloveném rozsudkem soudu první stolice jen tolik, že kruh osob, naznačených slovy »rodiče a děti«, nelze pro dosah § 463 (189) tr. zák. vymeziti ani tak úzce, jak by bylo napovězeno zákonnou definicí v § 42 obč. zák. Platíť hlediska, která byla důvodem onoho výjimečného předpisu, i potud, pokud jde o poměr mezi nevlastním otcem (dědem) nebo nevlastní matkou (bábou) a nevlastními dětmi (vnuky), žijí-li ve společné domácnosti. Zřejmě, by se staly účastnými výsady § 463 (189) tr. zák. i tyto osoby, použil trestní zákon v oněch předpisech slov »rodiče a děti« na místě slov »příbuzní v pokolení vzestupném nebo sestupném« — přimykajících se k doslovu § 42 obč. zák., jichž použil v ustanoveních jiných, jejichž důvodem nejsou hlediska neb alespoň není souhrn hledisek, jež vedla k předpisu § 463 (189) tr. zák., nýbrž hlediska jiná (srovnej zvláště §§ 131, 137, 216 tr. zák.). Při správném výkladu zákona jest tedy řaditi bábu a vnuka do kruhu osob, které jsou v § 463 (189) tr. zák. označeny slovy »rodiče a děti«, takže zakládá souzený skutek — krádež arcíť o sobě zločinné povahy, avšak spáchaná vnukem na bábě, se kterou žil ve společné domácnosti — jen skutkovou podstatu přestupku podle § 463 tr. zák. Uznal-li soud nalézací přes to obžalovaného vinným zločinem podle §§ 171, 173, 174 II. c) tr. zák., uvažoval o souzeném skutku podle zákona, který se při správném jeho výkladu k němu nevztahuje, a bylo rozsudek soudu první stolice zrušiti jako zmatečný z důvodu § 281 čís. 10 tr. ř. Poškozená bába obžalovaného prohlásila výslovně, že nežádá jeho potrestání. Nezáleží na tom, že není bezpečně zjištěno, byla-li sama hlavou rodiny; neboť návrh na potrestání nebyl ani jinou osobou učiněn. Proto bylo, jelikož je stíhání přestupku § 363 tr. zák. vyhrazeno soukromé obžalobě, obžalovaného zprostiti podle § 259 čís. 1 tr. ř. z obžaloby podané veřejným obžalobcem k ní neoprávněným.

Čís. 3693.

Zavinění podnikatele staveb, který, ač věděl, že dráty nízko nad stavbou prochází silný elektrický proud, nedal je odstraniti a v práci pokračoval.

Samostatný podnikatel, který převzal provedení celé práce (přístavby), zodpovídá (§ 335 tr. zák.) i ohledně provádění tesařských